

af Talemaader, som Højre har haft i lange Tider, kan jeg ikke tro skulde have gjort det nødvendigt for ham at skifte Opfattelse. Thi de Talemaader har han jo hørt saa tidt, og have de ikke gjort Indtryk paa ham før, hvorfor have de saa gjort Indtryk paa ham nu? At han skulde have skiftet Standpunkt, fordi han nu havde hørt Højres Opfattelse af vore Neutralitetsforpligtelser, kan jeg heller ikke anse for muligt, thi denne Opfattelse har han hørt docere saa mange Gange før. Jeg mindes, at den forhenværende Krigsminister Tuxen i 1897 holdt et Foredrag om vore Neutralitetsforpligtelser, der i mangt og meget stemmede med det Foredrag, som den nuværende højtærede Forsvarsminister holdt i Fredags, da han forelagde sine Love. Men jeg mener, at naar vi andre og Forsvarsministeren med allerede for saa lang Tid siden have været bekendt med denne Neutralitetsopfattelse, og den den Gang intet Indtryk gjorde paa ham, maa det være noget andet, der har gjort, at den højtærede Forsvarsminister i den Grad, som Tilfældet er, har forandret sin Stilling.

Den højtærede Forsvarsminister har Lov til at skifte Standpunkt. Det er der ingen, der kan forbyde ham. Jeg ser nu ikke, at det er særlig rosværdigt at gøre det, og ganske særlig forstaar jeg ikke, at man har rost ham for stærk Mandighed i den Forbindelse. Er det maaske en speciel Mandighed — for at tale i den militære Jargon —, at en Mand løber fra den Skanse, han har staaet paa et langt Liv igennem, over til sine Modstandere? Det forstaar jeg ikke, og jeg tror, at dersom Forholdet var det, at det var en Højremand, der havde forladt sit Standpunkt i Militærsagen og var gaaet over til Venstre og ærlig og redelig havde erkendt det, havde de Herrer Forsvarsvenner, som de kalde sig, sandelig ikke talt om Mandighed i den Sammenhæng. Men dette, at Ministeren skifter Standpunkt, betyder andet og mere, end at en enkelt Mand gaar over fra den Stilling, han har haft hidtil, til en anden. Vi maa huske paa, at den højtærede Forsvarsminister sidder paa en Plads, der ikke alene forpligter, men ogsaa i nogen Maade staar i Forbindelse med Fortiden. Vi maa huske paa, at netop de forskellige Opfattelser af vort Militærvæsen have været det stærkeste Grundlag for den lange Kamp, der stod Venstre og Højre imellem. Ja, vi kunne jo se, at det har været det stærkeste Grundlag i den Grad, at naar vi kom ind paa Provisorierne fra 1885 til 1894, var

det ikke for Provisorismens egen Skyld. Vi have hørt andre end Forsvarsministeren aflægge Bekendelser. Vi have hørt en af Kultusministrene i Estrups Ministerium, Kammerherre Scævenius, erklære, at naar man kom ind paa Provisorismen i 1885, var det ikke for Provisorismens egen Skyld, men saa var det, fordi man ønskede at faa Plads til at tage af Kassen de Penge, som man mente var nødvendige til at bygge Fæstningsvæsen for.

Der er altsaa her Tale om noget, der er i Forbindelse med det dybeste af det, der har ligget til Grund for Striden mellem Højre og Venstre. Lad os nu tænke os, hvorledes Stillingen var Aarene igennem, hvordan vi Venstremænd mødte ude omkring i Befolkningen og fremholdt Venstres Standpunkt i Militærsagen, hvorledes Vælgerne gav deres Tilslutning til dette Standpunkt i stedse stigende Grad, saa at Venstres Repræsentanter blev Flertallet paa Rigsdagen, og det endte med, at dette Flertal fik Regeringen. Saa kommer den Dag, da den store Sag, der har ligget Venstre og Højre imellem, skal løses, og saa løber Regeringen over til Højre, forlader det Standpunkt, den har staaet paa hidtil. Jeg kan ikke se andet, end at det Grundlag, Regeringen har haft under Fødderne, da den blev dannet, er fuldstændig svundet bort derved, at Regeringen har omvendt sig, som Tilfældet er.

Men dette, at et Ministerium, der kalder sig Venstres Ministerium, har skiftet Standpunkt i denne store Sag, giver Grund til at anstille forskellige Betragtninger. Hvis det Standpunkt, som den nuværende Regering indtager i Militærsagen, er rigtigt, saa var det jo Højre, der havde Ret gennem hele den Menneskealder, vi have kæmpet med det om den Ting. Og hvis det Grundlag, der ligger bag ved den Stilling, Ministeriet nu har indtaget, er rigtigt, saa var jo det Grundlag, paa hvilket Venstres Kamp hvilede alle de Aar igennem, en stor Løgn. Det skal man dog erindre sig en lille Smule. Det er ikke nok at sige: Jeg har skiftet Standpunkt, og det maa jeg have Lov til. Jeg stoler paa, at det ikke er saadan, at Ministeriets Skiften Standpunkt kan bevise, at Venstres Stilling op igennem Aarene ikke var rigtig. Det, der var Sandhed for Venstre i den lange Kamp, er Sandhed for Venstre den Dag i Dag, og den Omstændighed, at en Minister, en Mand, der staar paa en fremskudt Post og mener sig at være Repræsentant for Venstre, er gaaet sin Vej, gør ikke, at Venstres Tan-